

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

38. సాద్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 88 వాక్యాలు, 5 రుకూలు ఉన్నాయి. ఒకసారి అబూతాలిబ్ అస్వస్థతకు గురయ్యారు. ఇది అతని అంతిమ ఘడియగా అందరూ గుర్తించారు. అందరూ తమ నాయకుణ్ణి పరామర్శించటానికి వెళ్ళారు. వారికి ముహమ్మద్ (స)కు మధ్య ఉన్న వివాదాన్ని పరిష్కరిస్తారని ఆశించారు. దీన్ని అందరూ ఆమోదించారు. 25 మంది ఖురైష్ నాయకులు అబూజహల్, అబూ సుఫియాన్, ఉమయ్య బిన్ ఖల్ఫ్, ఆస్ బిన్ వాయిల్, ఆస్వద్ బిన్ ముత్తలిబ్, ఉఖ్బ బిన్ అబీ ముయీత్, ఉతబా, పీబా అందరూ పాల్గొన్నారు. అబూ తాలిబ్ వద్దకు వెళ్ళారు. ముహమ్మద్ (స)కు వ్యతిరేకంగా ఫిర్యాదులు చేశారు. మమ్మల్ని, మా విగ్రహాల్ని ఏమీ అనకూడదని ముహమ్మద్(స)కు నచ్చచెప్పమని చెప్పారు. దీన్ని గురించి ఒక ఒప్పందం కుదర్చమని విన్నవించుకున్నారు.

అబూతాలిబ్ ముహమ్మద్ (స)ను పిలిపించారు. ఈ తగాదాలు అంతం చేయమని సలహా ఇచ్చారు. దానికి ముహమ్మద్ (స) నేను తెలుపుతున్న వచనాన్ని గనుక వారు స్వీకరిస్తే ఎటువంటి తగాదాలు ఉండవని, అని అన్నారు. దానికి అబూతాలిబ్ అది ఏ వచనం అని అన్నారు, “లా ఇలాహ ఇల్లాహ్” అని అన్నారు.

అంటే అవిశ్వాసుల వద్ద ఈ వచనాన్ని తిరస్కరించేందుకు మరో కారణం అంటూ ఏదీ లేదు. పక్షపాతం, అహంకారం, గర్వం తప్ప. వారు తమలాంటి ఒక వ్యక్తిని దైవప్రవక్తగా స్వీకరించటానికి సిద్ధం కాలేదు.

ఈ సూరాలో 9 మంది ప్రవక్తల గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. చివరగా ఆదమ్ ఇబ్నీస్ ల వృత్తాంతాన్ని పేర్కొనటం జరిగింది. ఎందుకంటే ఇబ్నీస్ కూడా అహంకారం వల్లే విధేయత చూపలేదు. ధిక్కారానికి గురయ్యాడు. ఈర్ఫకు గురయ్యాడు. ఇబ్నీస్ చివరి నివాసం నరకం ఎలా అవుతుందో అదేవిధంగా అవిశ్వాసుల చివరి నివాసం కూడా నరకమే అవుతుంది అని పేర్కొనడం జరిగింది.

38. సూర సాద్

ఆయత్లు : 88

అవతరణ : మక్కాలో

పరమ కరుణాపయుడు అవార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) సాద్. హితోపదేశాలతో నిండి ఉన్న ఖుర్ఆన్ సాక్షిగా! (2) వాస్తవం ఏమిటంటే, విశ్వసించటానికి తిరస్కరించిన ఈ ప్రజలే దురహంకారులు, పరమ మూర్ఖులు, (3) వారికి పూర్వం మేము ఇటువంటి జాతులను ఎన్నింటినో నాశనం చేశాము. అప్పుడు వారు హాహాకారాలు చేశారు. కాని అది ఎంతమాత్రం తప్పించుకునే సమయం కాకుండా పోయింది. (4) హెచ్చరించే వాడొకడు స్వయంగా తమ నుండే వచ్చాడని వారు ఆశ్చర్యపడ్డారు. సత్యతిరస్కారులు ఇలా అనసాగారు, “ఇతడు మాంత్రికుడు, అసత్యవాది. (5) అనేక దైవాల స్థానంలో కేవలం ఒకే ఒక్కదైవాన్ని నిలబెట్టాడేమిటి? ఇది ఎంతో విచిత్రంగా ఉండే.” (6) జాతి నాయకులు ఇలా అంటూ వెళ్ళిపోయారు, “పదండి, మీ దైవాల ఆరాధన పట్ల స్థిరంగా ఉండండి. ఈ విషయం ఒక ప్రయోజనం కోరి చెప్పబడుతోంది. (7) ఈ విషయాన్ని మేము ఇటీవలి కాలపు సమాజంలో ఎవరినోటా వినలేదు. ఇది కల్పిత విషయం తప్ప మరేమీ కాదు. (8) మన అందరిలోనూ కేవలం ఇతనొక్కడే అర్హుడా ఇతని మీదనే అల్లాహ్ యొక్క హితోపదేశం అవతరించటానికి? అసలు విషయం ఏమిటంటే, వారు నా ‘జిక్ర’ గురించి అనుమానం చెందారు. వారు నా శిక్షను రుచి చూడలేదు కాబట్టి ఈ మాటలన్నీ అంటున్నారు. (9) ప్రాబల్యం కలవాడు, ప్రదాత అయిన నీ ప్రభువు కారుణ్య నిధులు వారి అధీనంలో ఉన్నాయా?

سُورَةُ السَّادَاتِ 38 مَكِّيَّةٌ ﴿٥٥﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ ﴿١﴾

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ﴿٢﴾

كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَنَادَوا وَاوَاتِ
حِينَ مَنَاصٍ ﴿٣﴾

وَعَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ وَقَالَ
الْكَافِرُونَ هَذَا سِحْرٌ كَذَّابٌ ﴿٤﴾

أَجْعَلِ الْإِلَهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا ۗ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ
عَجَابٌ ﴿٥﴾

وَانطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنْ امشُوا وَاصْبِرُوا عَلَى
إِلَهَتِكُمْ ۗ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ ﴿٦﴾

مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْمِلَّةِ الْآخِرَةِ ۗ إِنَّ هَذَا إِلَّا
اجْتِلَاقٌ ﴿٧﴾

ء أَنْزَلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا ۗ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ
مِنْ ذِكْرِي ۗ بَلْ لَمَّا يَنْذَرُوكَ وَعَادَابٌ ﴿٨﴾

أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ
الْوَهَّابِ ﴿٩﴾

(10) ఆకాశాలకూ, భూమికి రెంటికి మధ్య ఉన్న వాటికే వారు యజమానులా? అలా అయితే, ప్రాపంచిక సాధనాల శిఖరాలకు చేరి చూడమనండి.

(11) ఇది వర్గాలలోని ఒక చిన్న వర్గం మాత్రమే. ఇదే స్థలంలో అది పరాజయం పాలు కానున్నది.

(12) వీరికి పూర్వం నూహ్ జాతివారు, ఆద్ జాతివారు, మేకుల ఫిరౌన్ (13) సమూద్ జాతివారు, లూత్ జాతివారు, 'అయికా' వారు తిరస్కరించి ఉన్నారు. వారూ వర్గాలే. (14) వాటిలో ప్రతి వర్గమూ దైవసందేశహారులు అసత్యవాదులని తిరస్కరించింది.

నా శిక్ష వారికి సరిగ్గా అతికిపోయింది. (15) వీరు కూడా కేవలం ఒక్క ప్రేలుడు కోసమే ఎదురు చూస్తున్నారు. ఆ తరువాత మరొక ప్రేలుడేదీ సంభవించదు. (16) వారు, “మా ప్రభు! లెక్క

దినానికి ముందే మా భాగం మాకు తొందరగా ఇచ్చివెయ్యి” అని అంటున్నారు. (17) ఓ ప్రవక్తా! వారు కల్పించే మాటల వల్ల సహనం వహించు.

వారికి మా దాసుడు దాహూద్ వృత్తాంతాన్ని వినిపించు. అతను గొప్ప బలవంతుడు, ప్రతి వ్యవహారంలోనూ అల్లాహ్ వైపునకు మరలుతూ ఉండేవాడు. (18) మేము పర్వతాలను అతనికి లొంగిపోయేలా చేశాము. ఉదయం, సాయంత్రం అవి అతనితో పాటు కీర్తించేవి. (19) పక్షులు గుమిగూడేవి. అవన్నీ అతని కీర్తన వైపునకు శ్రద్ధతో మరలేవి.

(20) మేము అతని రాజ్యాన్ని శక్తిమంతమైనదిగా చేశాము. అతనికి వివేకాన్ని ప్రసాదించాము. న్యాయంగా ధర్మంగా తీర్పు చెప్పే సామర్థ్యాన్ని అనుగ్రహించాము.

(21) ఇంకా, గోడపైకి ఎక్కి అతని మేడగదిలోకి జొరబడిన వ్యాజ్యగాళ్ళ వార్త ఏదైనా నీకు అందిందా?

أَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۗ فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ ﴿10﴾

﴿11﴾ جُنُودًا مَّا هُنَالِكَ مَهْرُومٌ مِّنَ الْأَحْزَابِ ﴿11﴾

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ ﴿12﴾

وَيَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ لَيْكَةِ ۗ أُولَٰئِكَ الْأَحْزَابُ ﴿13﴾

﴿14﴾ إِنَّ كُلًّا إِلَّا كَذَّبَ الرَّسُلَ فَحَقَّ عِقَابُ ﴿14﴾

وَمَا يَنْظُرُ هَٰؤُلَاءِ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَّا لَهَا مِنْ فَوَاقٍ ﴿15﴾

وَقَالُوا رَبَّنَا عَجِّلْ لَنَا قِطْنَا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ﴿16﴾

إِصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَادْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِ ۗ إِنَّهُ آوَابٌ ﴿17﴾

إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ ﴿18﴾

﴿19﴾ وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً ۗ كُلٌّ لَّهِ آوَابٌ ﴿19﴾

وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَأَتَيْنَهُ الْحِكْمَةَ وَفَصَّلَ الْخِطَابِ ﴿20﴾ وَهَلْ آتَاكَ نَبَأُ الْخَضِيمِ ۚ إِذْ

تَسَوَّرُوا بِالْحِجْرَابِ ﴿21﴾

(22) వారు దావూద్ ముందుకు వచ్చినప్పుడు అతను వారిని చూచి కలవరపడ్డాడు. వారు ఇలా అన్నారు, “భయపడకండి. ఒక వ్యాజ్యంలో మేము ఇద్దరం ప్రత్యర్థులం. మాలో ఒకడు మరొకనికి అన్యాయం చేశాడు. కనుక మీరు మా మధ్య న్యాయంగా సరియైన తీర్పు చెయ్యండి. అన్యాయం చేయకండి. మాకు రుజుమార్గం చూపండి. (23) ఇతను నా సోదరుడు. ఇతని వద్ద తొంభై తొమ్మిది గొర్రెలు ఉన్నాయి. నా దగ్గర కేవలం ఒకే గొర్రె ఉన్నది. ఈ ఒక్క గొర్రెను కూడా నాకు ఇచ్చి వేయి అని అతడు అన్నాడు. మాటలతో నన్ను వశపరచుకున్నాడు.”

(24) దావూద్ ఇలా సమాధానం చెప్పారు : “ఈ వ్యక్తి తన గొర్రెలలో నీ గొర్రెను కలుపుకోవాలని అనుకుని, నిస్సందేహంగా నీకు అన్యాయం చేశాడు. యదార్థం ఏమిటంటే, కలసి ఒకచోట ఉండేవారు తరచూ ఒకరికొకరు అన్యాయం చేసుకుంటూ ఉంటారు. అయితే విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసేవారు మాత్రం దీనికి దూరంగా ఉంటారు. అటువంటి వారు కొందరు మాత్రమే.” అసలు అతన్ని పరీక్షించేందుకే మేము ఇలా చేశామని దావూద్ అర్థం చేసుకున్నాడు. కనుక అతను తన ప్రభువును క్షమాభిక్ష కోరాడు. సజ్దాలో పడిపోయాడు. పశ్చాత్తాపంతో మరలాడు. (25) అప్పుడు మేము అతని తప్పులను మన్నించాము. నిశ్చయంగా మా వద్ద అతని కొరకు సాన్నిహిత్యం, ఉత్తమ పర్యవసానం ఉన్నాయి. (26) “ఓ దావూద్! మేము నిన్ను భూమిపై ప్రతినీధిగా నియమించాము. కనుక నీవు ప్రజల మధ్య న్యాయంగా పరిపాలన చెయ్యి. మనో కాంక్షలను అనుసరించకు. ఎందుకంటే అది నిన్ను అల్లాహ్ మార్గం నుండి తప్పిస్తుంది. అల్లాహ్ మార్గంనుండి తప్పిపోయిన వారికి తీవ్రమైన శిక్ష పడటం తప్పదు. ఎందుకంటే, వారు లెక్కల దినాన్ని మరచిపోయారు.

إِذْ دَخَلُوا عَلَىٰ دَاوُدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ ۗ
خَصْمِي بَغِيَ بَعْضُنَا عَلَىٰ بَعْضٍ فَاحْكُم بَيْنَنَا
بِالْحَقِّ وَلَا تَسْطِطْ وَاهْدِنَا إِلَىٰ سَوَاءِ الصِّرَاطِ ﴿22﴾

إِنَّ هَذَا أَخِي ۖ لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعَجَةً ۖ وَإِي نَعَجَةً
وَاحِدَةً ۖ فَقَالَ أَلْغَلْبَانَهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ ﴿23﴾

قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعَجَتِكَ إِلَىٰ نِعَاجِهِ ۗ
وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَىٰ
بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ ۗ وَظَنَّ دَاوُدُ أَنَّمَا فَتَنَّهٗ فَاسْتَغْفَرَ
رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ ﴿24﴾

فَعَفَرْنَا لَهُ ذٰلِكَ ۗ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ
مَّآبٍ ﴿25﴾

يٰۤاٰدٰدُ اِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيْفَةً فِى الْاَرْضِ فَاحْكُم
بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوٰى فَيُضِلَّكَ
عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۗ اِنَّ الَّذِيْنَ يَضِلُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ
اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌۢ بِمَا نَسُوْا يَوْمَ
الْحِسَابِ ﴿26﴾

(27) మేము ఈ ఆకాశాన్నీ, ఈ భూమినీ వాటి మధ్య ఉన్న ఈ ప్రపంచాన్నీ వృధాగా సృష్టించలేదు. ఇది అవిశ్వాసుల భ్రమ మాత్రమే. అటువంటి అవిశ్వాసులకు నరకాగ్ని ద్వారా వినాశం తప్పదు.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
بِاطِلًا ۗ ذَٰلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ
كَفَرُوا مِنَ النَّارِ ﴿27﴾

1 - 26 వాక్యాల వివరణలు

అవతరణ కాలం :

ఖుర్తబీ ప్రకారం ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ఉల్లేఖనం ప్రకారం అబూ జహల్ ఇంకా ఇతర నాయకులు అబూతాలిబ్ అంతిమ సమయంలో అతని వద్దకు వెళ్ళారు. ముహమ్మద్ (స) మా విగ్రహాలను దూషిస్తున్నారని ఫిర్యాదు చేశారు. అతన్ని వారించమని విన్నవించుకున్నారు. అబూతాలిబ్ ముహమ్మద్ (స)ను దీని గురించి అడిగారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఈ వచనాన్ని పఠిస్తే ఎనలేని శుభాలు కురుస్తాయని, అధికారం, పెత్తనం, అన్ని లభిస్తాయని చెప్పారు. అప్పుడు అది ఏ వచనం అని ప్రశ్నించటం జరిగింది. వెంటనే ప్రవక్త (స) “లా ఇలాహ ఇల్లాహ్” అని అన్నారు. అది విన్న వెంటనే అవిశ్వాసులు బట్టలు దులుపుకొని అనేక దైవాలకు బదులు ఈ ఒక్క దైవం ఏమిటి అని వాపోయారు. ఇది చాలా ఆశ్చర్యంగా ఉందని మండిపడ్డారు. అప్పుడు ఈ సూరాలోని మొదటి ఎనిమిది వాక్యాల అవతరించబడ్డాయి. (అహ్మద్, తిర్మిజి, నసాయి, హాకిమ్) దీన్ని తిర్మిజి, హాకిమ్లు ప్రామాణిక హదీసుగా గుర్తించారు. (త్రైసిరుప్రహ్మాన్)

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

1 : ఇందులో మీ కొరకు ఎన్నో హితోపదేశాలు ఉన్నాయి. వీటివల్ల మీకు ఉభయలోకాల్లో సాఫల్యం పొందే ఎన్నో అవకాశాలు ఉన్నాయి. ఈ గ్రంథం ఎంతో గొప్పది, ప్రాముఖ్యత గలది. విశ్వాసుల కొరకు ఇది హితబోధలు గుణపాఠాలు కలిగి ఉన్నది. (అహ్మదుల్ బయాన్)

9 : వారి వద్ద వారి ప్రభువు కారుణ్య నిధులు ఉన్నాయా? వాటివల్ల గర్వించటానికి, ఇహలోక వనరులు పుష్కలంగా ఉన్నా వారికే ప్రవక్త పదవి కట్టిపెట్టాలా? అల్లాహ్ ఎంత గొప్ప వాడంటే, ఎంత బలవంతుడంటే, ఎంత అధికృతగలవాడంటే అతని ముందు అందరూ హీనులే. ఎవరికీ ఎంత ప్రసాదించినా తరగని వాడు ఆ అల్లాహ్.

12 : ఫిరౌన్ తాను ఆగ్రహించిన వారి చేతులకు, కాళ్ళకు తలకు మేకులు దిగ్గొట్టేవాడు. అందువల్లే ఫిరౌన్ ను ‘మేకులవాడు’ అని అంటారు. అదేవిధంగా ఫిరౌన్ వద్ద అనేక రకాల బలగాలు, సైన్యాలు ఉండేవి. గొప్ప వైభవం కలిగి ఉండేవాడు. (అహ్మదుల్ బయాన్)

21 - 25 : ఇద్దరు వ్యక్తులు గోడదూకి దావూద్ (అ) ఇంట్లో ప్రవేశించారు. అది చూసి దావూద్ (అ) ఆశ్చర్యానికి, ఆందోళనకు గురయ్యారు. వీరు ఏదో దురాలోచనతో వచ్చారని భయపడ్డారు. ఎందుకంటే ఆ సమయంలో దావూద్ (అ) ఆరాధనలో నిమగ్నమయి ఉన్నారు.

మేము అతని అపరాధాలను, పొరపాట్లను క్షమించివేశాము. ఎందుకంటే దావూద్ (అ) ప్రజలపై తనకున్న బాధ్యతలను మరిచి దైవారాధనలో నిమగ్నమయిపోయారు. ఇద్దరు వ్యక్తులు పరస్పరం హింసించుకున్నారు. చేసేది లేక దావూద్ (అ) వద్దకు వెళ్ళడానికి ప్రయత్నిస్తూ గోడదూకి ఇంటిలోపలకు ప్రవేశించారు. దావూద్ (అ) ప్రజల కొరకు తన ఇంటి తలుపులు తెరచి ఉండవలసింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

(28) విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారినీ, ధరణిపై కల్లోలాన్ని రేకెత్తించే వారినీ మేము ఒకటిగా పరిగణించాలా? భయభక్తులు కలవారినీ మేము పాపాత్ములు చేయాలా? (29) మేము ఎంతో శుభవంతమైన ఈ గ్రంథాన్ని నీపై అవతరింప జేశాము. ప్రజలు దాని వాక్యాలను గురించి ఆలోచించాలనీ, బుద్ధిమంతులూ, ఆలోచనాపరులూ దానినుండి గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని (30) దావూద్ కు మేము సులైమాన్ ను ప్రసాదించాము. అతను మంచి దాసుడు, అత్యధికంగా తన ప్రభువు వైపునకు మరలుతూ ఉండేవాడు. (31) బాగా శిక్షణ పొందిన అతివేగంగా పరుగెత్తే గుర్రాలు అతని ముందుకు తీసుకురాబడిన ఆ సాయంత్ర సమయం ప్రస్తావించదగ్గది. (32) అప్పుడు అతను ఇలా అన్నాడు, “నేను ఈ సంపదను నా ప్రభువు ధ్యానం కన్నా ఎక్కువగా ఇష్టపడతాను. చివరికి ఆ గుర్రాలు కనుమరుగై పోయినప్పుడు, (33) “వాటిని నా వద్దకు తిరిగి తీసుకురండి” అని ఆజ్ఞాపించాడు. తరువాత అతను వాటి పిక్కలనూ, మెడలనూ నిమూరసాగాడు. (34) మేము సులైమాన్ ను కూడా పరీక్షకు గురిచేశాము. అతని సింహాసనంపై ఒక దేహాన్ని తెచ్చిపడేశాము. అప్పుడు అతను (నూ వైపు) రుజువర్తనుడై ఇలా అన్నాడు, (35) “ఓ నా ప్రభూ! నన్ను క్షమించు. నా తరువాత మరెవ్వరికీ లభించని రాజ్యాధికారాన్ని నాకు ప్రసాదించు. నిస్సందేహంగా నీవే అసలు దాతవు.” (36) అప్పుడు మేము గాలినీ అతని వశం చేశాము. అది అతని ఆజ్ఞానుసారం అతను కోరిన వైపునకు మృదువుగా వీచేది. (37) మేము షైతానులను అతని అధీనంలో ఉంచాము. వాటిలో నిర్మాణం చేసేవీ, నీటిలో మునిగి వెదికేవీ, (38) సంకెళ్ళతో బంధింపబడిన ఇతర షైతానులు ఉన్నాయి.

أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ
كَالْفَجَّارِ ﴿٢٨﴾

كِتَابٍ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ
وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٩﴾

وَوَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ ۗ نِعَمَ الْعَبْدِ إِنَّهُ
أَوَّابٌ ﴿٣٠﴾

إِذْ عَرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصُّفُفُ الْجِيَادِ ﴿٣١﴾

فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي ۖ حَتَّى
تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ﴿٣٢﴾

رُدُّوهَا عَلَيَّ ۗ فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ
وَالْأَعْقَاقِ ﴿٣٣﴾

وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ جَسَدًا
ثُمَّ أَنَابَ ﴿٣٤﴾

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ
مِّنْ بَعْدِي ۖ إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿٣٥﴾

فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُحَاءً حَيْثُ
أَصَابَ ﴿٣٦﴾

وَالشَّيَاطِينَ كُلَّ بَنَّاءٍ وَعَوَّاصٍ ﴿٣٧﴾

وَأَخْرَيْنَ مُفْرَرِينَ فِي الْأَصْفَادِ ﴿٣٨﴾

(39) “ఇది మా అనుగ్రహం, నీకు ఇష్టమైన వాడికి దానిని ఇచ్చివేయి. నీకు ఇష్టంకాని వారికి ఇవ్వకు, నీకు ఆ అధికారం ఉన్నది. లెక్క అడగటం ఉండదు.”

(40) నిశ్చయంగా అతనికి మా వద్ద సమీప స్థానమూ ఉత్తమ ఫలితమూ ఉన్నాయి. (41) మా దాసుడు అయ్యుబ్‌ను గురించి ప్రస్తావించు; అప్పుడు అతను, “వైతాన్ నన్ను రుఃఖానికీ, యాతనకూ గురిచేశాడు” అని తన ప్రభువునకు మొరపెట్టుకున్నాడు.

(42) “నీ కాలతో నేలపై కొట్టు; ఇదో చల్లని నీరు; స్నానానికీ, త్రాగటానికీను.” (43) మేము అతనికి అతని కుటుంబాన్ని తిరిగి ఇచ్చాము. వారితో పాటు ఇంకా అంతమందిని కూడా ఇచ్చాము, మా తరపు నుండి కారుణ్యంగానూ, బుద్ధివివేకాలు గల వారి కొరకు హితబోధగానూ ఉండేందుకు.

(44) “గుప్పెడు పుల్లలు తీసుకో, వాటితో కొట్టు, నీ ఒట్టును భగ్నం చేయకు.” మేము అతనిని సహనశీలినిగా చూశాము. అతను చాలా మంచి దాసుడు. తన ప్రభువు వైపునకు ఎప్పుడూ మరలుతూ ఉండేవాడు. (45) మా దాసులైన ఇబ్రాహీమ్, ఇస్‌హాఖ్, యాఖూబ్‌లను గురించి ప్రస్తావించు. వారు గొప్ప కార్యశీలురు, దూరదృష్టికలవారు. (46) మేము వారిని ఒక ప్రత్యేక గుణం కారణంగా ఎన్నుకున్నాము. అది వారిలోని పరలోక చింతన. (47) నిస్సందేహంగా మా దృష్టిలో వారు ఎన్నుకోబడిన పుణ్యపురుషులు.

(48) ఇస్మాయిల్, అల్ యసా, జుల్‌కిష్లలను గురించి ప్రస్తావించు. వీరందరూ పుణ్యపురుషులలోని వారు. (49) ఇది ఒక ప్రస్తావన; భయభక్తులు కలవారికొరకు నిస్సందేహంగా ఉత్తమ నివాసం ఉంది; (50) శాశ్వతమైన స్వర్గవనాలు ఉన్నాయి; వాటి ద్వారాలు వారికొరకు తెరువబడిఉంటాయి;

﴿39﴾ هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ

﴿40﴾ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَآبٍ

وَإِذْ كُرَّ عَبْدَانَا أَيُّوبُ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِي

الشَّيْطَانُ بِنُصَبٍ وَعَذَابٍ ﴿41﴾

أُرْكَضُ بِرَجْلِكَ ۖ هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ﴿42﴾

وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا

وَإِذْ كُرِيَ لَأُولَىٰ الْأَلْبَابِ ﴿43﴾

وَخُذْ بِبِيَدِكَ ضِغْتًا فَاضْرِبْ بِهِ وَلَا تَخَنْتَ ۖ إِنَّا

وَجَدْنَاهُ صَابِرًا ۖ نِعْمَ الْعَبْدُ ۖ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿44﴾

وَإِذْ كُرَّ عَبْدَانَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولَى

الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ﴿45﴾

إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَىٰ الدَّارِ ﴿46﴾

وَإِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَلْإِنِّ الْمُصْطَفَيْنِ الْآخِيَارِ ﴿47﴾

وَإِذْ كُرِيَ اسْمُعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ ۖ وَكُلٌّ مِّنَ

الْآخِيَارِ ﴿48﴾

هَذَا ذِكْرٌ ۖ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَآبٍ ﴿49﴾

جَنَّاتٍ عَدْنٍ مَّفْتَحَةٌ لَهُمُ الْبَابُ ﴿50﴾

(51) వాటిలో వారు దిండ్లకు ఆనుకుని కూర్చుంటారు. ఎక్కువగా పండ్లనూ, పానీయాలనూ తెప్పించుకుంటూ ఉంటారు. (52) ప్రక్కన సమ వయస్సులైన, బిడియంతో చూపులు క్రిందికి వాలి ఉండే భార్యలుంటారు. (53) ఈ వస్తువులే మీకు లెక్కల దినాన ప్రసాదించబడతాయని వాగ్దానం చేయబడుతోంది. (54) ఇది మా ప్రసాదం, ఇది అనంతం.

مُتَّكِلِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ
 وَشَرَابٍ ﴿٥١﴾
 وَعِنْدَهُمْ قَصْرِاتُ الطَّرْفِ أَتْرَابٌ ﴿٥٢﴾
 هَذَا مَا تَدْعُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٥٣﴾
 إِنَّ هَذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِنْ تَفَاقُدٍ ﴿٥٤﴾

27 - 54 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం :

అవిశ్వాసులు, బహుదైవారాధకులు ఖుర్ఆన్‌ను, ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)ను, తీర్పుదినాన్ని లెక్కల ఘడియను తిరస్కరించారు. వీరు కేవలం ధనం, అధికారం వల్ల ధిక్కరించారు. వీరిలో అరబ్బులకు నాయకత్వం వహించేవారు ఉన్నారు. వ్యాపారులు ఉన్నారు, ధనవంతులు ఉన్నారు. అందువల్లే అల్లాహ్ ఇక్కడ దాహూద్ మరియు సులైమాన్‌ల గురించి ప్రస్తావిస్తూ, ప్రజలారా! వీరు మీకంటే గొప్ప ధనవంతులు. మీకంటే గొప్ప అధికారం గలవారు. మీకంటే ఎంతో బలవంతులు, వీరు మీకంటే ఇంత గొప్ప వారైనా అల్లాహ్‌కు విధేయులై జీవించారు. అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు చూపేవారు. అదేవిధంగా అల్లాహ్ మీకు తన అనుగ్రహాలు ప్రసాదించినందుకు మీరు కూడా ఆయనకు విధేయులై కృతజ్ఞులై ఉండవలసింది. కాని మీరు ఆయన్ను వదలి విగ్రహాలను దైవాలగా భావిస్తున్నారు. ఆరాధిస్తున్నారు. మీ ఈ అకృత్యాల వల్ల మీపై దైవశిక్ష అవతరించవచ్చు అని వెనుకటి వాక్యాల్లో హెచ్చరించటం జరిగింది.

ఈ వాక్యాల్లో ఖుర్ఆన్ శుభాల గ్రంథమని, దీన్ని పఠించి, దీని ఆదేశాల పట్ల యోచన చేయాలని హితబోధ చేయడం జరిగింది. ప్రళయం రాబోతున్నదని ఈ ప్రపంచం ఆట స్థలం కాదని, ఈ లోకంలో ప్రతి వ్యక్తి సత్కార్యాలు చేయాలని, ఏక దైవారాధనను అవలంబించాలని, అవిశ్వాసానికి పాల్పడి, పాపకార్యాలు చేసినా, బహుదైవారాధనకు పాల్పడితే భయంకరమైన, వ్యధాభరితమైన దైవశిక్షకు గురిఅవుతారని హితబోధ చేయబడింది. అల్లాహ్ ఒక మంచి పాలకుడని, అందరి పట్ల న్యాయంగా వ్యవహరిస్తాడని, ఆయన దృష్టిలో అత్యాచారి, బాధితుడు సమానులు కారని, మంచివారు, చెడ్డవారు సమానులు కారని, అల్లాహ్‌ను ఆరాధించేవారు, విగ్రహాలను ఆరాధించేవారు సమానులు కారని అల్లాహ్‌నే నమ్ముకున్నవారు, ఇతరులను నమ్ముకున్నవారు సమానులు కారని తేల్చి చెప్పబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

29 - 31 : ఈ ఖుర్ఆన్ బుద్ధివివేకాల నిధి. ఇది ఇహపరాల వైపు సరైన మార్గం చూపుతుంది. ఈ ఖుర్ఆన్ ఒక దివ్యమైన శుభాల గ్రంథం. అల్లాహ్ దాహూద్ (అ)కు, సులైమాన్ (అ)వంటి సంతానాన్ని ప్రసాదించాడు. ఇతన్ని కూడా దైవప్రవక్తగా ఎన్నుకోవటం జరిగింది. సూరె నహల్‌లో ఇలా ఉంది : “సులైమాన్ (అ) దైవదౌత్యంలో దాహూద్‌కు వారసులయ్యారు. ఒకసారి సాయంత్రం సులైమాన్ (అ) ముందు మేలు గుర్రాలను ప్రదర్శించటం జరిగింది. సులైమాన్ (అ) వాటిని అల్లాహ్ మార్గంలో కృషికొరకు ఎన్నుకున్నారు - హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్, ఇంకా అనేక మంది వ్యాఖ్యానకర్తల ప్రకారం. (త్రైసిరుద్రహీన్)

34, 35 : ఆ పరీక్ష ఏమిటి? ఆయన సింహాసనంపై ఏమి వెయ్యబడింది? దీని అర్థం ఏమిటి? దీని గురించి

(55) ఇది భయభక్తులు కలవారి పర్యవసానం. ఇక తలబిరుసుతనం కలవారికి అతిచెడ్డ నివాసం ఉన్నది. (56) అది నరకం, అందులో వారు కాల్చబడుతూ ఉంటారు. అది బహుచెడ్డ నివాస స్థలం.

﴿55﴾ هَذَا وَإِنَّ لِلظَّالِمِينَ لَشَرَّ مَأْبٍ
﴿56﴾ جَهَنَّمَ ۖ يَصْلَوْنَهَا ۖ فَبِئْسَ الْبِهَادُ

ఎలాంటివివరాలు ఖుర్ఆన్ హదీసులలో లేవు. అయితే ప్రామాణిక హదీసులో ఉన్న ఒక సంఘటన ఇలా పేర్కొన్నారు : “ఒకసారి సులైమాన్ (అ) ఈ రోజు నేను నా భార్యలందరితో సంభోగం చేస్తాను. దానివల్ల మంచి వీరకుమారులు జన్మిస్తారు. అల్లాహ్ మార్గంలో కృషి చేస్తారు. అయితే దీనికి తోడు ‘ఇన్నాఅల్లాహ్’ అనలేదు. ఫలితంగా ఒక్క భార్య తప్ప మరెవ్వరూ గర్భవతి కాలేదు. గర్భవతి అయిన భార్య కూడా అసంపూర్ణ శిశువుకు జన్మించింది.” “ఒకవేళ సులైమాన్ (అ) ఇన్నాఅల్లాహ్ అని ఉంటే వీరపుత్రులు జన్మించేవారు” అని ప్రవక్త (స) అన్నారు. (సహీహ్ బుఖారీ - హ.నెం. 3171)

41 - 44 : దైవప్రవక్త అయ్యూబ్ (అ) ఓర్పు, సహనాలను గురించి అల్లాహ్ ప్రశంసించాడు. ఆయన అల్లాహ్ ప్రియభక్తుడని, ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్ నే స్తుతించేవారని పేర్కొన్నాడు. అయ్యూబ్ (అ) గురించి కొన్నివివరాలు ఈ క్రింద ఇవ్వబడ్డాయి.

1. అతని పేరు అయ్యూబ్ బిన్ ఈసూ బిన్ ఇస్హాఖ్ బిన్ ఇబ్రాహీమ్ బిన్ అల్ ఖలీల్ (అలైహిస్సలాం). అతడు ధనవంతుడు మరియు అల్లాహ్ ప్రవక్త.

2. చాలామంది వ్యాఖ్యాతలు ఈయన పరీక్షల గురించి అనేక అసత్య సంఘటనలను, గాధలను కల్పించారు. ఖుర్ఆన్ ఈయన పరీక్ష సంఘటనను సంక్షిప్తంగా పేర్కొంది. అయ్యూబ్ (అ) తన ప్రాణం, సంతానం, ధనం ద్వారా కఠిన దైవపరీక్షలో ఓర్పు, సహనాలను ప్రదర్శించి ఇతరులకు ఆదర్శంగా నిలిచారు. ఫలితంగా అల్లాహ్ ఆయనకు గొప్ప ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదించాడు.

3. అయ్యూబ్ (అ) తన ప్రభువు పట్ల అమితమైన భక్తి, విధేయత కలిగి ఉండేవారు. తన కష్టానికి, నష్టానికి అల్లాహ్ కు బదులు పైతాన్ ను కారణంగా భావించేవారు.

4. ఆయన భార్య ఆయన ఆరోగ్యానికి విశ్వప్రయత్నాలు చేసేది. ఒకసారి పైతాన్ వచ్చి ఆమెకు ఆమె భర్తస్వస్థత కొరకు అధర్మకార్యాన్ని చేయమని ప్రేరేపించాడు. ఆమె వెళ్ళి తన భర్తకు ఈ విషయాన్ని తెలిపారు. అప్పుడు అయ్యూబ్ (అ) ప్రేరేపించిన వాడు పైతాన్ అని వాడి ద్వారా ఆరోగ్యం తిరిగి పొందితే తన భార్యకు వంద కొరడా దెబ్బలు కొడతానని ప్రమాణం చేశారు. ఈయన ధార్మిక విధానంలో పరిహారం (కష్టారా) ఉండేది కాదు. అందువల్ల అల్లాహ్ తన ప్రవక్త అయిన అయ్యూబ్ (అ)ను అతని భార్య పట్ల అసహాయ వ్యక్తిలా ప్రవర్తించమని ఆదేశించాడు. (త్రెసీరురహ్మాన్)

49, 50 : ఈ వాక్యాల్లో అదృష్టవంతుల గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. వారు తిరిగి వెళ్ళే స్థలం చాలా గొప్పదని, అక్కడ వారి కొరకు అమోఘమైన అనుగ్రహాలు ఉన్నాయని, అందరూ తప్పకుండా అక్కడకు వెళ్ళవలసి ఉందని, విధేయుల కొరకు అక్కడ గొప్ప గొప్ప కానుకలు ఉన్నాయని పేర్కొనటం జరిగింది. (అఫ్ఫీర్ ఇబ్నైకసీర్)

54 : స్వర్గం, స్వర్గసుఖాలు, అనుగ్రహాలు, కానుకలు శాశ్వతంగా ఉంటాయని, నశించవని, పూర్తికావని పేర్కొనటం జరిగింది. మరోచోట “ఇవి మా అనుగ్రహాలు, వీటికి పతనం కాని, అంతం కాని వినాశనం కాని ఉండవు” అని అల్లాహ్ పేర్కొన్నాడు. (అఫ్ఫీర్ ఇబ్నైకసీర్)

(57) ఇదీ వారికి లభించేది; కనుక వారు సలసల మరిగే నీటినీ, చీము, నెత్తురులనూ, (58) ఇంకా ఇటువంటి చేదు పదార్థాలనూ రుచి చూడాలి.

(59) “ఇది ఒక సైన్యం, మీ వైపునకు తోసుకుంటూ వస్తోంది. వారికి స్వాగతం పలకటం అనేది లేదు, వారు అగ్నిలో కాలేవాళ్ళు.” (60) వారు వీరితో ఇలా అంటారు, “లేదు, మీరు కూడా స్వాగతానికి నోచుకోలేరు. ఈ పర్యవసానాన్ని మా ముందుకు తెచ్చింది మీరేకదా! ఎంత పాపిష్టి నివాస స్థలం ఇది.” (61) వారు ఇంకా ఇలా అంటారు, “మా ప్రభూ! మమ్మల్ని ఈ దుష్పరిణామానికి చేరవేసే ఏర్పాట్లు చేసిన వాడికి రెట్టింపు నరక శిక్షను ఇవ్వు.” తరువాత వారు పరస్పరం ఇలా అనుకుంటారు, “ఏమిటి ఈ విశేషం! (62) మనం ప్రపంచంలో చెడ్డవారుగా భావించినవారు మనకు ఎక్కడా కనిపించరే?”

(63) మనం ఊరికే వారిని ఎగతాళి చేశామా లేక వారు మనకు కనుమరుగయ్యారా?”

(64) నిస్సందేహంగా ఇది వాస్తవం; నరకవాసుల మధ్య ఇటువంటి వివాదాలే జరుగుతాయి.

(65) ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, “నేను కేవలం హెచ్చరిక చేసేవాణ్ణి మాత్రమే. అల్లాహ్ తప్ప సత్య ఆరాధ్య దైవం ఎవ్వడూ లేడు. ఆయన అద్వితీయుడు, అందరిపై ఆధిక్యం కలవాడు. (66) ఆకాశాలకూ, భూమికి స్వామి, రెంటి మధ్య ఉన్న సకల వస్తువులకూ ప్రభువు. మహాశక్తిమంతుడు, క్షమించేవాడు.” (67) ఇంకా వారితో ఇలా అను, “ఇది ఒక గొప్ప వార్త!” (68) దానిని విని కూడా మీరు ముఖం త్రిప్పుకుంటున్నారు. (69) వారితో ఇలా అను, “ఉన్నత స్థాయిలో ఉన్నవారి మధ్య వివాదం జరిగినప్పటి సమయం గురించి నాకు ఏమీ తెలియదు.

﴿57﴾ هَذَا فَلْيَذُوقُوا حِمِيمًا وَغَسَّاقًا

﴿58﴾ وَأَخْرُ مِنْ شَكْلَةٍ أَرْوَجُ

﴿59﴾ هَذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَعَكُمْ ۖ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ

﴿59﴾ إِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ

﴿60﴾ قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ لَا مَرْحَبًا بِكُمْ ۖ أَنْتُمْ

﴿60﴾ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا ۖ فَبُئْسَ الْقَرَارُ

﴿61﴾ قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا

﴿61﴾ فِي النَّارِ

﴿62﴾ وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَى رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِّنَ

﴿62﴾ الْأَشْرَارِ

﴿63﴾ أَتَّخَذْتُمُوهُمْ سِحْرِيًّا أَمْ رَاغَبْتُمْ عَنَّهُمُ الْإِبْصَارُ

﴿64﴾ إِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌّ تَخَاضَعُ أَهْلُ النَّارِ

﴿65﴾ قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ ۚ وَمَا مِن إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ

﴿65﴾ الْقَهَّارُ

﴿66﴾ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ

﴿66﴾ الْعَفَّارُ

﴿67﴾ قُلْ هُوَ نَبَوُّ عَظِيمٌ

﴿68﴾ أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ

﴿69﴾ مَا كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَإِ الْأَعْلَىٰ إِذْ

﴿69﴾ يَخْتَصِمُونَ

(70) నేను స్పష్టంగా, బహిరంగంగా హెచ్చరిక చేసేవాణ్ణి అయినందువల్లనే ఈ విషయాలు వహీ ద్వారా నాకు తెలుపబడుతున్నాయి.” (71) నీ ప్రభువు దైవదూతలతో ఇలా అన్నాడు, “నేను మట్టితో ఒక మనిషిని సృష్టించబోతున్నాను. (72) అతని సృష్టిని పూర్తిచేసిన తరువాత, నేను అతనిలోకి నా ఆత్మను ఊదుతాను, అప్పుడు మీరు అతని ముందు సాష్టాంగపడి సజ్దా చేయండి.” (73) ఈ ఆదేశం ప్రకారం దైవదూతలందరూ సజ్దా చేశారు.

(74) కాని ఇబ్లీస్ తప్ప! వాడు తనను తాను గొప్పవాడినని అహంకారంగా ప్రవర్తించాడు. ఇంకా తిరస్కారులలో చేరిపోయాడు. (75) ప్రభువు ఇలా అన్నాడు, “ఇబ్లీస్! నేను నా రెండు చేతులతో సృష్టించినవానికి సజ్దా చెయ్యకుండా నిన్ను ఏ విషయం ఆపింది? నీవు గొప్పవాడివైపోయావా లేదా ఉన్నత శ్రేణికి చెందినవారిలోని వాడవా?”

(76) వాడు ఇలా సమాధానం చెప్పాడు, “నేను అతడి కంటే శ్రేష్ఠుణ్ణి. మీరు నన్ను అగ్నితో పుట్టించారు. ఇతన్ని మట్టితో సృష్టించారు.”

(77) ఇలా సెలవిచ్చాడు, “సరే, ఇక్కడి నుండి వెళ్ళిపో. నీవు శపించబడ్డావు. (78) నీ మీద నా శాపం తీర్చుదినం వరకూ ఉంటుంది.”

(79) అతడు ఇలా అన్నాడు, “ప్రభూ! అలా అయితే వారు మళ్ళీ లేపబడే దినం వరకూ నాకు గడువు ఇవ్వ.”

(80) ఇలా సెలవిచ్చాడు, “సరే ఆ రోజు వరకూ నీకు గడువు ఉంది. (81) అది వచ్చే సమయం నాకు తెలుసు.” (82) అతడు ఇలా అన్నాడు, ‘నీ గౌరవం సాక్షి! నేను వారందరినీ మార్గభ్రష్టులుగా చేసి తీరుతాను. (83) నీ ప్రియభక్తులను తప్ప.’

﴿70﴾ إِنَّ يُوحَىٰ إِلَىٰ آلَا أُمَّةٍ أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿70﴾

إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّنْ

طِينٍ ﴿71﴾

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ

سٰٓجِدِينَ ﴿72﴾

فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿73﴾

إِلَّا إِبْرٰٓئِیْمَ ۖ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكٰفِرِينَ ﴿74﴾

قَالَ يٰٓإِبْرٰٓئِیْمُ مَا مَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتَ

بِيَدَيَّ ۖ اسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ

الْعٰلِينَ ﴿75﴾

قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ ۖ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن

طِينٍ ﴿76﴾

قَالَ فَأخْرِجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَٰجِعٌ ۖ

وَأَنْ عَلٰٓيكَ لَعْنَتِي ۖ إِلَىٰ يَوْمِ الدِّينِ ﴿78﴾

قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿79﴾

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿80﴾

إِلَىٰ يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿81﴾

قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَا أُغْوِيهِمْ أَجْمَعِينَ ﴿82﴾

إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلِصِينَ ﴿83﴾

(84) ఇలా సెలవిచ్చాడు, “అయితే వాస్తవం ఇదే, నేను వాస్తవాన్నే పలుకుతాను, (85) నీతోనూ, ఈ మానవులలో నిన్ను అనుసరించే వారందరితోనూ నరకాన్ని నింపుతాను.” (86) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, “నేను ఈ ధర్మప్రచారానికి మీ నుండి ఎటువంటి ప్రతిఫలాన్నీ కోరను, నేను వంచకులలోని వాడను కాను. (87) ఇది విశ్వప్రజలందరికి ఒక హితబోధ. (88) త్వరలోనే స్వయంగా మీకు దీని పరిస్థితి ఏమిటో తెలిసిపోతుంది.”

﴿84﴾ قَالِ فَالْحَقُّ وَالْحَقُّ أَقُولُ
لَا مَلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ
أَجْعَلِينَ ﴿85﴾ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ
وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ﴿86﴾
إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿87﴾
وَلِتَعْلَمِنَّ نَبأَ بَعْدَ حِينٍ ﴿88﴾

55 - 88 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

గత వాక్యాల్లో తీర్చుదినం తప్పకుండా వస్తుందని, లెక్కలు తేల్చబడతాయని పేర్కొనటం జరిగింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అహంకారంగా ప్రవర్తించేవారు, ధిక్కరించేవారు, తీర్చుదినాన్ని తిరస్కరించేవారు, సత్యాన్ని ధిక్కరించేవారు మరోవిధంగా పైతాన్‌ను అనుసరిస్తున్నారు. పైతాన్‌ను అనుసరించేవారి పర్యవసానం చాలా తీవ్రంగా ఉంటుందని హెచ్చరించటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

55 - 59 : అదృష్టవంతుల గురించి ప్రస్తావించిన తరువాత దురదృష్టవంతుల గురించి పేర్కొంటూ, మరణానంతర జీవితంలో వారి నివాసం వ్యధాభరితమైన శిక్షలతో కూడి ఉంటుందని, వారిని కఠినంగా విచారించటం జరుగుతుందని, ఇటువంటి వారు నరకంలో ప్రవేశిస్తారని వారి నివాసం నరకం అవుతుందని, నరకాగ్ని జ్వాలలు వారిని చుట్టుముట్టి ఉంటాయని, వారిని అన్ని వైపుల అగ్ని ఆవరించి ఉంటుందని విశదపరచటం జరిగింది.

హామీమ్ అంటే సలసల కాగే నీరు, గస్సాఖ్ అంటే చల్లని దుర్వాసన గల మురికి నీరు. దీని ఒక బకెటు నీళ్ళు భూమిపై పడవేస్తే అందరూ కుళ్ళిపోతారని ప్రవక్త (స) ప్రవచించారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

62, 63 : అష్‌రార్ అంటే పేద ముస్లిములు, అమ్మూర్, ఖబ్బాబ్, సుహైబ్, బిలాల్, సల్మాన్ మొదలైనవారు. వీరిని మక్కా ధనవంతులు చెడ్డపేర్లతో పిలిచేవారు. ఈనాడు కూడా పాపాత్ములు విశ్వాసులను నీచమైన పేర్లు పెట్టి పిలుస్తారు. ఉగ్రవాదులని, తీవ్రవాదులని, ఘండమెంటలిస్టులని మొదలైన బిరుదులతో పిలుస్తారు. వీరిని ఎగతాళి చేసేవారు నరకంలోనికి వెళ్ళిన తరువాత ఈ నిరుపేద ముస్లిములను వెదుకుతారు. కాని వారికి తెలియదు వారు స్వర్గంలో ఉన్నారని. (అహ్‌సనుల్ బయాన్, తైసీరుప్రహ్మాన్)

66 : అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధనకు ఎవరూ అర్హులు కారు. ఆయనే సర్వశక్తిమంతుడు, అంతా ఆయన ఆధీనంలో, అధికారంలో ఉంది. విశ్వానికంతటికీ ఆయనే ప్రభువు. ఆయనే అత్యంత గౌరవప్రదాత. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

68, 69 : దైవదూతల వివాదాన్ని వివరంగా పేర్కొనటం జరిగింది. ఈ వృత్తాంతం ఇంతకు ముందు బఖరమ్, ఆరాఫ్, అల్ హిజ్జ్, అల్ ఇస్రా, అల్ కహ్‌ఫ్‌లలో కూడా పేర్కొనటం జరిగింది. అల్లాహ్ ఆదమ్ (అ)ను సృష్టించటానికి ముందు మట్టితో ఒక మానవుణ్ణి సృష్టిస్తానని దైవదూతలకు తెలిపాడు.

సృష్టించిన తరువాత ఆయన గౌరవార్థం అతనికి సాష్టాంగ ప్రణామం చేయమని ఆదేశించాడు. ఇబ్నీసు తప్ప దైవదూతలందరూ సాష్టాంగ ప్రణామం చేశారు. ఇబ్నీసు జిన్నుల్లోని ఒకడు. అహంకారం, గర్వం వాడి సహజగుణాలు. అందువల్ల నేను మానవునికంటే గొప్పవాడినని అతనికి సాష్టాంగ ప్రణామం చేయనని వాదించాడు. ఆడమ్ కు వ్యతిరేకంగా ఈర్వాద్యేషం వాడిలో ఉద్భవించింది. పైతాన్ అల్లాహ్ ను తీర్చుదినం వరకు గడువు కోరాడు. వాడికి గడువు లభించింది. పైతాన్ అల్లాహ్ కు గౌరవ ప్రమాణం చేస్తూ, అల్లాహ్ దాసులను మార్గభ్రష్టతకు గురిచేస్తానని శపథం చేశాడు. అల్లాహ్ కూడా తన గౌరవ ప్రమాణం చేస్తూ నిన్ను నీ అనుచరులను నరకంలో పడవేస్తానని శపథం చేశాడు. దీన్నే అల్లాహ్ సూరె సజ్దా 13వ వాక్యంలో పేర్కొన్నాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

70 : అంటే నా బాధ్యత కేవలం దైవాదేశాలను, విధులను బాధ్యతలను మీకు తెలియపరచడమే. వాటిని అనుసరించి మీరు అల్లాహ్ శిక్ష నుండి తప్పించుకోగలరు. ఇంకా అవిధేయతలను, పాపకార్యాలను, నిషిద్ధాలను మీకు తెలుపటమే నా బాధ్యత వాటికి దూరంగా ఉండి, వాటిని త్యజించి మీరు అల్లాహ్ ను సంతోషపరచగలరు. లేదంటే దైవాగ్రహానికి, దైవశిక్షకు అర్హులుగా పరిగణింపబడతారు. వీటిని గురించే నా వద్దకు దైవవాణి వస్తుంది. (అహ్సానుల్ బయాన్)

86 : ఈ సందేశ ప్రచారం అంతా అల్లాహ్ అనుజ్ఞ ప్రకారం జరుగుతుంది. కేవలం దైవభీతి కొరకే. ప్రాపంచిక స్వప్రయోజనం ఇందులో ఎంతమాత్రం లేదు. దీనికి తోడు నేను ఏ విషయాన్నీ కల్పించనూ లేదు. అల్లాహ్ ఆదేశించని విషయాన్ని గాని, హెచ్చుతగ్గులు చేసిగానీ నేను మీకు అందించి బోధించటం లేదు. అల్లాహ్ ఆదేశాల్నే నేను మీకు యధాతథంగా అందిస్తున్నాను. అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్ఊద్ అభిప్రాయం ప్రకారం తెలియని విషయాన్ని గురించి “అల్లాహ్ కే తెలుసు” అని అనటం కూడా జ్ఞానంలోని భాగమే. (అహ్సానుల్ బయాన్)